

Regelbunden tillsyn i Prästbordets skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–3

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sollefteå kommun och besökt Prästbordets skola den 17–18 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 27 april 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Prästbordets skola, dels den information som samlats in under besöket. I Prästbordets skola intervjuades rektorn, lärare, och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Prästbordets skola

Prästbordets skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	21
Grundskola	66

Källa: Skolans uppgifter

Prästbordets skola är belägen mitt i ett bostadsområde i Sollefteå, med omedelbar närhet till skog och natur. Skolan består av fyra åldershomogena klasser från förskoleklass till och med skolår 3. I byggnaden finns även förskole- och fritidshemsverksamhet, vilkas verksamheter redovisas i särskilda verksamhetsrapporter.

Skolan ingår i ett rektorsområde med Vallaskolans årskurser 4–6. Rektorn var vid inspektionstillfället nytillträdd. Inom skolan finns ett arbetslag och inom fritidshemsverksamheten ett arbetslag.

Prästbordets skola har under de senaste fem åren omorganiserats ett flertal gånger. Elevunderlaget är stabilt och skolan är populär att söka till även för elever som inte tillhör skolans geografiska upptagningsområde.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Skolan bedömer i sin kvalitetsredovisning att eleverna överlag når goda resultat både kunskapsmässigt i skolans ämnen samt gällande normer och värden. Detta stämmer också väl med inspektörernas intryck från besöket på skolan. Resultaten från kunskapsuppföljningen som genomförs vid skolan visar dock att inte alla elever når alla mål. I kvalitetsredovisningen anges ett antal åtgärder som ska medföra att måluppfyllelsen ökar.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Inspektionen visar att viss uppföljning av elevernas kunskapsutveckling mot de nationella målen genomförs, främst i ämnena matematik och svenska. Lärarnas bedömning är att dessa ämnen är särskilt viktiga för elevernas fortsatta skolgång vilket gör att fokus i uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling ligger på dessa ämnen.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra arbetet med att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och låta detta arbete utgöra grunden för uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten på skolenivån.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid utvecklingssamtalen ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

På Prästbordets skola upprättas individuella utvecklingsplaner (IUP) för alla elever. Planerna är kopplade till mål i läroplan och kursplaner. Planerna innehåller i dagsläget elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska och matematik samt elevernas sociala utveckling. De IUP som inspektörerna tagit del av är dock inte utformade så att de är tillräckligt framåtsyftande. De insatser som behöver göras uttrycks inte heller på ett tydligt sätt. De individuella utvecklingsplanerna blir därmed mer av en nulägesbeskrivning än ett utvecklingsdokument.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna måste utvecklas inom de områden som beskrivits ovan. I de utvecklingsplaner som utarbetas under höstterminen 2008 och framåt ska läraren även ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Verksamheten omfattar endast grundskolans årskurser 1–3, inga nationella ämnesprov genomförs.

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i kursplanerna i årskurs 5.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att eleverna utvecklar ett allt större inflytande över sin utbildning. Vid intervjuer framkommer att eleverna på Prästbordets skola har ett visst inflytande på sin undervisningssituation samt i skolgemensamma frågor, bland annat genom klassrådsverksamheten. Skolans egna utvärderingar visar dock på att elevernas möjlighet till inflytande är begränsat och därmed behöver förbättras. Skolan arbetar med detta som ett av sina utvecklingsområden. Skolinspektionen bedömer att det utvecklingsarbete som pågår inom detta område behöver fortsätta för att ge eleverna ett reellt inflytande i enlighet med intentionerna i läroplanen.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Inspektionen visar att samarbetsformer finns mellan förskola, förskoleklass och grundskola vid Prästbordets skola. Enligt intervjuerna är samarbetet mellan skola och fritidshem dock inte lika väl utvecklat. Även om det finns gemensam personal saknas i stor utsträckning tid för gemensamma pedagogiska diskussioner och gemensam planering. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver utveckla samarbetet mellan skola och fritidshem.

6 (11)

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling är kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Skolan har en upprättad likabehandlingsplan från 2007. Den innehåller dock inte alla delar som ska ingå i en likabehandlingsplan. Det framgår inte tydligt att likabehandlingsplanen bygger på en kartläggning av situationen på skolan. Därmed finns heller ingen beskrivning av de åtgärder som planeras att genomföras med anledning av en sådan kartläggning. Vidare framgår inte ansvarsfördelningen för skolans arbete mot alla former av kränkande behandling på ett tydligt sätt. Rutiner för dokumentation av kränkningar saknas och barns och elevers medverkan i framtagandet av likabehandlingsplanen framgår inte.

Skolinspektionen bedömer därför att skolans likabehandlingsplan måste utvecklas i de ovan beskrivna avseendena för att uppfylla förordningens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning**Bedömningspunkter****3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Inspektionen visar att rektorns förtrogenhet med den dagliga verksamheten och det pedagogiska ledarskapet kan stärkas. Rektorn finns på skolan en dag i veckan och vid behov. Rektorn för skolan var vid inspektionstillfället nytillträdd. I Sollefteå kommun har ett antal omorganisationer av rektorsområden och omplacering av rektorer genomförts under senare år. Detta kan innebära att rektorernas möjlighet att hålla sig förtrogna med den dagliga verksamheten och att fungera som pedagogiska ledare försvåras. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

10 (11)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att leda verksamheten i en mål- och resultatstyrd skola krävs en tydlig ansvarsfördelning, synliga beslutsvägar och en effektiv uppföljning av de resultat som uppnåtts. Kvalitetsarbete innebär att bedöma resultat och måluppfyllelse, att analysera dessa resultat för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder samt utvärdera vidtagna åtgärder. För att förbättringar ska bli varaktiga och för att kvaliteten ska höjas är det angeläget att utvecklingen följs över tid. Enligt skolans egen kvalitetsredovisning är rutinerna för kvalitetsarbetet i sin linda och därmed ett tydligt förbättringsområde. Ett utkast med rutiner för arbetet har tagits fram och ska börja användas under år 2008. I detta arbete ska enkäter och prov eller tester användas som underlag i kvalitetsarbetet. Kvalitetsarbetet har tidigare inte fungerat på ett tillfredsställande sätt enligt skolans egen kvalitetsredovisning. Bland annat följs inte skolans samlade resultat upp och utvärderas i den utsträckning som är nödvändigt. Inspektionen visar dock att det finns tydliga ambitioner vid Prästbordets skola att utveckla kvalitetsarbetet. Skolinspektionen bedömer att det kvalitetsarbete som bedrivs vid Prästbordets skola ännu inte är tillräckligt systematiskt och därmed inte kan bilda ett tillräckligt underlag för det förbättringsarbete som behöver genomföras. Det utvecklingsarbete som bedrivs vid skolan behöver därför fortsätta och utvecklas ytterligare.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Sedan 1997 gäller förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet. Av förordningen framgår att varje kommun, varje skola årligen ska upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen eller skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Skolans kvalitetsarbete dokumenteras i en kvalitetsredovisning där personalen varit delaktig i framtagandet. Underlaget för kvalitetsredovisningen är bland annat enkäter till elever och föräldrar. Skolan använder sig också av gemen-

samma prov och tester som ska användas kontinuerligt i kvalitetsarbetet. Den kvalitetsredovisning som redovisats till Skolverket är dock bara delvis färdigställd. Bedömning av måluppfyllelse mot de nationella målen är också begränsad liksom analysen och beskrivning av de åtgärder som behövs för att öka måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen måste utvecklas till att omfatta en större del av verksamheten och innehålla en tydligare bedömning av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen. För närmare stöd i utformandet av kvalitetsredovisningar se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

2009-01-27 Umeå

Stefan Persson

Agnetha Burström